

ŠE VEDNO VOZIM - VENDAR NE HODIM

invalidi za večjo varnost prometa

Zavod VOZIM

LETNO POROČILO za leto 2018

V letu 2018 smo nadaljevali z odlično začetimi zgodbami.

Zavod VOZIM ni le preventiva v prometu, ampak tudi preprečevanje tveganega in škodljivega pitja alkohola in uporabe drugih psihoaktivnih snovi, psihosocialna rehabilitacija poškodovancev po nesrečah in njihovo aktivno vračanje v vsakdanje življenje, soustvarjanje družbeno odgovornih akcij v podjetjih in motiviranje za zdrav življenjski slog, ...

Z iniciativo Heroji furajo v pižamah smo ustvarili absolutno eno najboljših komunikacij v regiji, kar kažejo tudi prejete nagrade. Najbolj ponosni smo na strokovno nagrado Evropske komisije Excellence in Road Safety Award, pa nagrado občinstva Jacques Barrot Prize, pa druge komunikacijske nagrade, ki nam jih je namenila stroka.

Izredno hvaležni in ponosni pa smo na naše partnerje, ki so k projektom pristopili srčno in z velikim zanosom. Hvala vam, da ste del naših iniciativ.

Verjamemo, da bomo na tak način ustvarili varnost kot vrednoto med vsemi in izboljšali kakovost življenja najprej poškodovancem, njihovim svojcem pa tudi družbi na splošno.

Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« izvajamo v Sloveniji, Srbiji in Bosni in Hercegovini.

STANJE PROMETNE VARNOSTI V 2018

Stanje prometne varnosti v 2018 se je v primerjavi z 2017 izboljšalo, saj se je zgodilo za 2% manj prometnih nesreč, število smrtnih žrtev pa je kar za 20% nižje! Delež smrtnih žrtev zaradi prometnih nesreč pod vplivom alkohola ostaja enak in sicer se 1/3 prometnih nesreč pod vplivom alkohola konča s smrtnim izidom.

DELAVNICE »ŠE VEDNO VOZIM – VENDAR NE HODIM« SPREMINJANJE VEDENJA MLADOSTNIKOV V PROMETU

Vsebina

Uvod	6
1.1 Opredelitev področja in opis problema	6
1.2 Poslanstvo in vizija	7
1.3. Ciljne skupine	8
Projekti	8
2.1. Akademija Še vedno vozim	8
2.2. Socialna integracija invalidov	9
2.3. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim«	10
2.4. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« za podjetja	13
2.5. Občina: Varna in mladim prijazna	14
2.6. Zgodbe za varnost	15
2.7. #MislimVarno	17
2.8. (P)ostani varen motorist	18
2.10. Mednarodno povezovanje	22
2.11. Druge aktivnosti	22
Rezultati in evalvacija	24
3.1. Eksterna analiza	24
3.2. Interna evalvacija	25
Medijska pokritost	25
4.1. Objave v medijih	25
4.2. Mailingi	26

Uvod

1.1 Opredelitev področja in opis problema

Visoko število poškodovancev v prometnih nesrečah v Sloveniji, ki so zaradi hude telesne poškodbe – poškodbe hrbtenjače – priklenjeni na invalidski voziček, je leta 2008 spodbudilo idejo o gibanju »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, ki se od leta 2010 izvaja v okviru VOZIM, Zavoda za inovativno izobraževanje (Zavod VOZIM).

MLADI 15 – 29 LET

Pri svojem delu se osredotočamo predvsem na **mlade med 15. in 29. letom**, predvsem na mladostnike, ki so v procesu srednješolskega izobraževanja. Na drugačen način, skozi zgodbe poškodovancev – invalidov, jim želimo omogočiti način **spoznavanja varnosti** – skozi zgodbe tistih, ki so doživeli različne nesreče (**promet, prosti čas, šport, alkohol**).

Hkrati poškodovance – invalide po nesrečah vključujemo v vsakdanje življenje in jim omogočamo položaj v družbi skozi t. i. **socialno integracijo in opolnomočenje**.

Na podlagi zaznanih potreb med mladimi in med poškodovanci – invalidi se osredotočamo na **tri glavna področja**, ki se med sabo prepletajo:

PREVENTIVA

MLADINSKO DELO

SOCIALNA INTEGRACIJA INVALIDOV

- **preventivno delovanje na področjih**, kjer je razlog za nesreče v prometu (neupoštevanje prometnih pravil), v alkoholu in drugih drogah ter v drugih nesrečah;
- **delo z mladimi** (preventiva, prosti čas in spodbujanje zdravega načina življenja);
- **vključevanje oseb z manj priložnostmi – invalidi** (socialna integracija in opolnomočenje), da postanejo mladinski delavci.

Začetki Zavoda VOZIM so torej povezani s **prometno varnostjo**. Pri pregledu vsebin s področja preventive v cestnem prometu je bilo ugotovljeno, da kljub temu, da se ravno srednješolci najbolj aktivno vključujejo v cestni promet, vsebin s to tematiko na srednjih šolah primanjkuje. Poleg tega je na oblikovanje projekta ključno vplivalo tudi dejstvo, da je **povprečna starost** naših članov **na dan njihove poškodbe v prometni nesreči le 22 let**.

PROMETNE NESREČE VZROK ŠT. 1 ZA SMRTNOST MED MLADIMI

Glede na WHO in njihovo Globalno poročilo o prometni varnosti so prometne nesreče pri mladih med 15–29 let še vedno vzrok številka ena v smrtnosti.¹ Javna agencija RS za varnost prometa ugotavlja, da so glede na starostne skupine mladi kot povzročitelji prometnih nesreč nadpovprečno zastopani, prav tako pa mladi med 18. in 24. letom izstopajo pri primerjavi števila povzročiteljev glede na število imetnikov voznških dovoljenj po starostnih skupinah (**verjetnost povzročitve prometne nesreče s smrtnim izidom** je pri mladih v starosti 18–24 let več kot **enkrat večja kot pri povprečnem vozniku**.)

V Resoluciji nacionalnega programa varnosti cestnega prometa (RNPVCP) za obdobje od 2013 do 2022 in v Resoluciji nacionalnega programa za mladino 2013–2022 lahko mladimi še veliko postoriti. RNPVCP so si za cilj zastavili »Vizijo nič«, ki pomeni »nič mrtvih in telesno poškodovanih mladostnikov v starostni skupini od 18 do 24 leta, v **Resoluciji nacionalnega programa za mladino pa »zmanjšati delež poškodb in smrti med mladimi** (15 do 29 let)«. Oba cilja sta naša glavna prioriteta, ki ji sledimo že od začetka našega projekta.

RNPVCP navaja, da so mladi vozniki – še posebej začetniki – najpogostejši povzročitelji prometnih nesreč in skupaj s potniki v osebnih avtomobilih tudi najpogostejše žrtve. Razlogi za nadpovprečno udeleženo mladih v prometnih nesrečah so neizkušenost, vpliv vrstnikov, iskanje lastnih poti in dokazovanje sposobnosti, uporništv, stil življenja (pri čemer so izpostavljene večerne in nočne zabave, vožnje za zabavo) ter slabši ekonomski položaj. Z izvajanjem našega projekta ugotavljamo, da se mladim naše vsebine močno usedejo v zavest in da marsikdo naše nasvete tudi upošteva in jih vključi v svoj življenjski stil.

1 WHO Global status report on road safety 2015.

Eden izmed ciljev RNPVCP je prisotnost prometne vzgoje in vseživljenjskega učenja, saj **je prometna varnost pomemben dejavnik kakovosti bivanja**. To pa je že od vsega začetka tudi eden izmed naših ključnih ciljev, saj je največ naših članov bilo poškodovanih v prometnih nesrečah, nekaj pa je tudi takšnih, ki so na invalidskih vozičkih pristali zaradi drugih razlogov, kot npr. nepremišljen skok na glavo v vodo, padec z balkona, alkoholiziranost v času nesreče itd.

Z izvajanjem naših programov želimo prispevati k zmanjšanju z alkoholom povezanih prometnih nesreč, hkrati pa želimo tudi na splošno prispevati **k znižanju tveganega in škodljivega pitja alkohola** med mladostniki ter z njim povezanega zdravstvenega, socialnega in ekonomskega bremena med prebivalci Slovenije – vse to z namenom, da bi mlade odvrgli od pitja ali jih spodbudili k zmanjšanju pitja v pivskih okoljih ter da bi se čim bolj povezovali z različnimi akterji pri zagovorništvu in izvajanju celovite alkoholne politike.

Raziskava Nacionalnega inštituta za javno zdravje Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji je namreč pokazala, da je večina 15-letnikov že poskusila oziroma pila alkoholne pijače, pri čemer jih je bila skoraj tretjina opitih vsaj dvakrat v življenju, vsaj enkrat tedensko pa alkoholne pijače pije približno vsak sedmi 15-letnik. Mladostniki so bolj nagnjeni k tveganemu početju, k temu spadajo tudi zgodnji stiki z alkoholom ter pogostejše opijanje, ki je posledica tako pritiska vrstnikov kot tudi družbe, ki je permissivna do opijanja v javnosti.

Skozi osebne zgodbe invalidov, poškodovancev, želimo prispevati k spodbujanju pozitivnega in zdravega vedenja otrok in mladostnikov ter vplivati na varovalne in spodbujevalne dejavnike pred rabo **alkohola ter prepovedanih drog in spodbujanje zdravega načina življenja**.

S predstavitvijo življenja invalidov, ki kljub gibalni oviranosti aktivno sodelujejo v družbi kot predavatelji, športniki, družinski ljudje itd., pa tudi **spodbujamo razbijanje tabuja invalidnosti**.

Osebam s poškodbo hrbtenjače, ki imajo za posledico invalidnost in s tem življenje na invalidskem vozičku, omogočamo, da skozi deljenje svojih zgodb preventivno delujejo na področju prometa in mladih ter da se po poškodbi hitreje **integrirajo nazaj v vsakdanje življenje** in si določijo nov položaj v družbi.

Vrsta raziskav kaže na neugodne učinke **socialne izključenosti**, predvsem na mentalno zdravje marginaliziranih posameznikov.² Ena izmed temeljnih človekovih potreb je namreč potreba po pripadnosti.

Z aktivnostmi Zavoda VOZIM ustvarjamo okolje, ki invalide spodbuja k delovanju, pridobivanju novih kompetenc ter pridobivanju in razvijanju socialnih spretnosti ter njihovemu opolnomočenju. V ospredju so predvsem motivacija, osebna rast skozi novo pridobljene izkušnje, funkcionalna znanja in kompetence (računalniško opismenjevanje, nastopanje pred javnostjo, mladinsko delo in politika), pomoč pri premagovanju osebnih stisk in problemov ter spodbujanje k ohranjanju zdravja.

1.2 Poslanstvo in vizija

Vizija, ki jo uresničujemo, je: **Pri mladih graditi varnost kot vrednoto** in s tem dolgoročno zdravo in zadovoljno življenje. Želimo, da **varnost** postane **vrednota** širše družbe in da **naše zgodbe** (poškodovancev) **ne postanejo zgodbe drugih**.

Osnovno poslanstvo temelji na strokovnosti pristopa, uporabljenih metod in evalvaciji aktivnosti. S celostnimi, kakovostnimi in učinkovitimi programi ter s strokovno podkovanim kadrom želimo vplivati na mlade na področjih:

- **prometa – izboljšati prometno varnost,**
- **alkohola – izboljšati ozaveščenost o posledicah škodljive in tvegane uporabe alkohola,**
- **športa in prostega časa – spodbujati varno in aktivno preživljanje prostega časa,**
- **invalidnosti – razbijati tabu invalidnosti.**

PROMETNA VARNOST KOT VREDNOTA

RAZLIČNA PODROČJA DELOVANJA

2 Honey, A., Emerson, E. in Llewellyn, G. (2011). The mental health of young people with disabilities: impact of social conditions. Soc Psychiat Epidemiol, 46(1), 1-10.

Invalidnim osebam želimo omogočiti **socialno vključitev v vsakdanje življenje in preventivno delo na mladinskem področju.**

Z nenehnim izboljševanjem in nadgradnjo aktivnosti so naši napori usmerjeni predvsem v dvig zavedanja o nevarnosti in posledicah prometnih in drugih nesreč ter v izpostavitve preventivnega delovanja.

1.3. Ciljne skupine

a) Primarne

DELO Z MLADIMI

Mladi: 12–15 let
15–29 let

Pri mladih spodbujamo pomen varnosti skozi zgodbe poškodovancev v prometnih in ostalih nesrečah, da bi varnost poslala vrednota. Vsebine aktivnosti so ustrezno prilagojene starostnim skupinam (osnovna šola, srednja šola in dalje – bodoči in mladi vozniki). Obenem pa skozi osebne zgodbe poškodovancev spoznavajo tudi življenje invalidov, s čimer se razbija stereotip invalidnosti.

DELO Z INVALIDI

Invalidi: Mladi do 29 let
Ostali nad 29 let

Invalide spodbujamo k delovanju, k pridobivanju novih kompetenc in k razvijanju socialnih spretnosti ter njihovemu opolnomočenju. V ospredju so predvsem motivacija, osebnotna rast skozi novo pridobljene izkušnje, funkcionalna znanja in kompetence (računalniško opismenjevanje, nastopanje pred javnostjo, mladinsko delo in politika), pomoč pri premagovanju osebnih stisk in problemov ter spodbujanje k ohranjanju zdravja. Hkrati pa imajo možnost, da se aktivno vključujejo v pripravo in izvajanje raznih projektov ter v njihovo vodenje, kar jim omogoča pridobivanje organizacijskih znanj.

b) Sekundarne

VPLIV NA SPLOŠNO JAVNOST

Splošna javnost

O preventivnih akcijah in medijskih kampanjah obveščamo tudi splošno javnost, saj varnost kot vrednota zadeva vse nas. Poškodovanci delujejo kot ambasadorji Zavoda VOZIM in svoje življenjske zgodbe delijo v raznih intervjujih za časopise, televizije in radie. Na ta način problematiko, ki se primarno dotika mladih, prenesemo v širšo diskusijo. Hkrati pa predstavniki širše javnosti pristopajo h gibanju kot prostovoljci, ki se lahko aktivno vključijo v soustvarjanje projektov in prispevajo k njihovem izvajanju.

Projekti

SISTEMATIČNO IZOBRAŽEVANJE NA AKADEMIJI ŠE VEDNO VOZIM

2.1. Akademija Še vedno vozim

Program akademije smo razvili za psihosocialno rehabilitacijo članov po poškodbi ter pomoč pri njihovem ponovnem vključevanju v družbo in vsakdanje življenje. V okviru Akademije so člani invalidi deležni izobraževanj na temo motivacije, nastopanja pred javnostjo, računalniškega opismenjevanja, mladinskega dela in politike, prometne ter druge varnosti. S programom opremimo člane z znanji in kompetencami, ki jim lahko koristijo na različnih področjih življenja.

NOVE SMERNICE IN DODATNA ZNANJA

Akademijo smo izvedli v dveh modulih v maju in oktobru. Obstoječi in novi predavatelji Zavoda VOZIM so se seznanili z metodami mladinskega dela in jih poskušali aktivno vključevati v svoje delavnice, preizkušali nove smernice izvedbe preventivnih delavnic ter se dodatno izobrazili iz področja psihologije prometa, mladih, vzrokov za prometne nesreče, preventive na področju alkohola.

29 UDELEŽENCEV

6 STROKOVNJAKOV

Akademiji so se pridružili tudi mladi aktivisti, ki so z nami delili svoje mnenje o delavnicah »Še vedno vozim – vendar ne hodim« ter predlagali njihovo izboljšanje, da bi bile še bolj učinkovite. S skupinsko evalvacijo se je Akademija zaključila, domov pa smo odšli z veliko novega znanja, ki ga bomo uporabili pri predajanju preventivnih prometnih vsebin mladim.

2.2. Socialna integracija invalidov

Socialna integracija invalidov je potekala na različnih nivojih, in sicer:

- Psihosocialna rehabilitacija žrtev in svojcev
- Poklicna rehabilitacija in Šola podjetništva za invalide.

Delavnice »Vozim življenje po nesreči«

S programom omogočamo psihosocialno rehabilitacijo žrtev prometnih nesreč ter njihovih svojcev. Program je oblikovan pod vodstvom strokovnih delavcev (psihologa in psihoterapevta) z metodami in vsebinami, ki prispevajo k psihosocialni rehabilitaciji (PSR) poškodovancev in svojcev. Z vključevanjem v program Vozim življenje po nesreči žrtev prometnih nesreč opolnomočimo, da svojo poškodbo obrnejo sebi v prid, postanejo izvajalci preventivnih prometnih delavnic Še vedno vozim – vendar ne hodim (dalje ŠVVVNH) in zagovorniki prometne varnosti, ki skozi svojo osebno izkušnjo mladim predajo sporočilo o vzrokih za nastanek prometnih nesreč, možnih hudih posledicah prometnih nesreč in pomenu varnosti v prometu. Vključenost žrtev v program prispeva k hitrejši psihosocialni rehabilitaciji, omogoča njihovo aktivno vključevanje in delovanje na področju prometne preventive med mladimi kot tudi razbijanje stereotipa invalidnosti s predstavitvijo aktivnega udejstvovanja para- in tetraplegikov. Svojcem omogočamo pomoč pri sprejemanju invalidnosti družinskega člana, izmenjavi izkušenj med svojci ter prepoznavanju in

PSIHOSOCIALNA REHABILITACIJA ŽRTEV IN SVOJCEV

sprejemanju emocionalnih stanj. Srečanja s strokovnjakom so temeljila na individualnem in skupinskem delu ter tematskih delavnicah.

Poklicna rehabilitacija in Šola podjetništva za invalide

Neposredno vključenih v poklicno rehabilitacijo v letu 2018 ni bilo, smo pa delovali na posredovanju znanja s področja podjetništva in krepitvi socialnih, organizacijskih in komunikacijskih veščin pri interesentih, ki se bodo vključevali v poklicno rehabilitacijo v prihodnosti.

Prav tako smo bili aktivni na področju podjetništva, kjer sta 2 invalida, ki sta se v letu 2017 udeležila Šole podjetništva za invalide pridobila sredstva za zagon Start-up podjetij pri Slovenskem Podjetniškem Skladu. Nudili smo jim svetovanje s strani usposobljenih mentorjev in jih povezovali s strokovnjaki iz različnih področij, da sta pridobivala novo znanje.

DELAVNICE ŠE
VEDNO VOZIM –
VENDAR NE HODIM

SREDNJE IN
OSNOVNE ŠOLE

2.3. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim«

Preventivne prometne delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« potekajo največ dve šolski uri, poleg predavateljev poškodovancev v prometnih nesrečah (ki podajajo svojo osebno izkušnjo) pa so večkrat prisotni tudi partnerji lokalnih skupnosti. Delavnice v veliki večini, na podlagi dogovora z ravnatelji in strokovnimi delavci, opravljamo v prostorih srednjih in osnovnih šol, v okoljih, kjer se mladi počutijo varne. Izvedba delavnic za osnovno in srednješolce je tako v veliki večini vezana na šolsko leto (izvedba v večji meri med septembrom in junijem).

21. 12. 2018, Biotehniški izobraževalni center Naklo

EVALVACIJA
IZVEDENIH
DELAVNIC

V primerjavi s preteklimi leti smo se še aktivneje lotili približanja preventivnih vsebin ciljnim skupinam, posebej za osnovno in srednješolce. Velik poudarek dajemo evalvaciji in učinkovitosti uporabljenih metod. Evalvacija predstavlja tudi osnovo za nadgradnjo vsebin glede na potrebe ciljnih skupin.

V 2018 je bila ponovljena **raziskava** (prva je bila izvedena v maju 2016) Fakultete za logistiko Univerze v Mariboru z naslovom **Vpliv predavanj Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim« na varno vedenje voznikov**. Raziskava je ponovno potrdila, da »so vozniki, ki SO poslušali predavanja Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, bolj varni vozniki. Iz analize vedenja, ki izhaja iz svetovno priznanega vprašalnika DBQ (Driver Behaviour Questionnaire), izhaja, da obstajajo razlike glede varnega vedenja v prometu med tistimi, ki SO in tistimi, ki NISO bili deležni teh predavanj.«

Povzemamo pa še en pomemben del, in sicer to, da so anketiranci, ki SO bili deležni tovrstnega predavanja, zadovoljni z njegovim učinkom in podpirajo idejo, da bi tovrstna predavanja morala biti obvezen del šolanja voznikov začetnikov. Slušatelji teh predavanj so mnenja, da so zaradi poslušanja teh predavanj varnejši vozniki.

Kot zaključek torej poudarjamo, da so predavanja Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, pomembna in močno vplivajo na višji nivo varnega vedenja voznikov!«³

16. 11. 2018, Srednja zdravstvena šola Murska Sobota

Ker se zavedamo pomena sodelovanja z lokalno, regionalno in nacionalno skupnostjo, smo vpeti v številna dogajanja in sodelujemo na različnih prireditvah. V letu 2018 smo izvedli **4 dogodke z delavnicami »Še vedno vozim – vendar ne hodim«**, kjer je zgodbam naših članov prisluhnilo **666 slušateljev**.

Dogodek Mestne občine Ptuj ob svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč, 16. 11. 2018

³ Topolšek Darja. 2018. Raziskava učinkovitosti predavanj Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim« in njen vpliv na varno vedenje voznikov: zaključno poročilo raziskovalnega projekta. Fakulteta za logistiko Univerze v Mariboru. Str.: 14.

RAZISKAVA O
SPREMINJANJU
STALIŠČ

SPREMEMBA
VEDENJA PRI
UDELEŽBI V
PROMETU

4 DELAVNICE
NA DOGODKIH /
PRIREDITVAH

666 SLUŠATELJEV

177 PREVENTIVNIH PROMETNIH DELAVNIC

BOSNA IN HERCEGOVINA

12.757 MLADOSTNIKOV

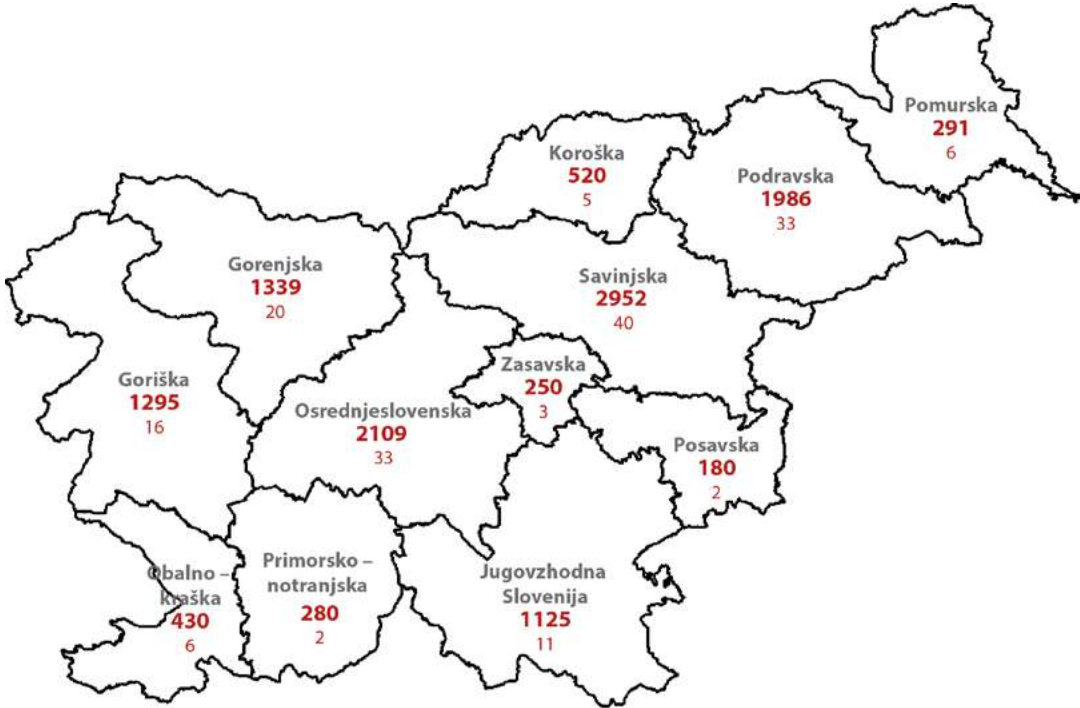
67 PREVENTIVNIH PROMETNIH DELAVNIC

Tabela 1: Izvedene preventivne prometne delavnice ŠVVVNH v 2018.

2018	Število delavnic	Število slušateljev	Število slušateljev v %
Srednje šole	135	9.495	74 %
Osnovne šole	35	2.496	20 %
Fakulteta	3	100	1 %
Dogodki	4	666	5 %
Skupaj	177	12.757	100 %

35 delavnic za 2.496 osnovnošolcev, 135 delavnic za 9.495 srednješolcev in 3 delavnice za 100 študentov.

Graf 1: Razporeditev delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim« po regijah

SRBIJA

50 PREVENTIVNIH PROMETNIH DELAVNIC

Još uvek vozim

Od leta 2014 sodelujemo s Savezom paraplegičara i tetraplegičara Srbije (SPIKS), ki so prevzeli metode programa »Še vedno vozim – vendar ne hodim« in ozaveščanje mladostnikov skozi osebne zgodbe poškodovancev v prometnih nesrečah. V letu 2018 so izvedli 50 preventivnih prometnih delavnic za 4.500 mladostnikov.

4.500 MLADOSTNIKOV

Vozim iako ne hodam

Bosna in Hercegovina je že druga država na Balkanu, kjer se izvaja program po metodi »Še vedno vozim – vendar ne hodim«. Vse od oktobra 2016, ko smo v Sloveniji organizirali Erasmus+ seminar »Connecting for youth road safety«, smo bili v stikih in dogovarjanjih z udeleženko Almedino Čamdžić, poškodovano v prometni nesreči, članico Saveza Udruženja Paraplegičara I Oboljelih Od Dječje Paralize USK iz Bosne in Hercegovine.

V letu 2018 so z namenom izboljšanje prometne varnosti med mladimi v BiH obiskali 30 mest in izvedli 67 delavnic za 2.980 mladostnikov.

2.980 MLADOSTNIKOV

2.4. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« za podjetja

Vsebina delavnice za podjetja je prilagojena slušateljem delavnice, tj. zaposlenim v podjetju. Uvod v delavnico je namenjen strokovni utemeljitvi in odvrčanju pozornosti (test zavedanja), ki ga izvede usposobljen izvajalec (psiholog/psihoterapevt). Slušatelji se poleg tega seznanijo z dejstvi oz. statistiko prometne varnosti ter najpogostejšimi vzroki za nastanek prometnih nesreč. Delavnica je zasnovana na aktivni participaciji udeležencev. V nadaljevanju delavnice se skozi predavateljevo zgodbo, njegovo življenje pred in po prometni nesreči, ki ga je prikovala na invalidski voziček, slušatelji seznanijo o pomenu varnosti v cestnem prometu. Poleg tega se razbijajo stereotipi o invalidnosti. Poleg tega imajo slušatelji možnost preizkusiti 3D simulator vožnje pod vplivom alkohola, Drunk and Drug Busters očala, ki simulirajo različne stopnje alkoholiziranosti in prisotnost psihoaktivnih substanc v organizmu ter oslabijo posameznikove zmožnosti zaznavanja in gibanja v prostoru. Predavatelju se pri izvedbi pridruži animator, ki slušateljem predstavi 3D simulator ter Drunk and Drug Busters očala in jih vodi skozi preizkušanje le-teh na poligonu (hoja z očali, slalom med stožci ...). Slušatelji delavnice se imajo tudi možnost seznani z nevarnostjo prekomerne hitrosti pri preizkusu naletnih tehtnic, ki kažejo kolikokrat se masa teles poveča pri trku v odvisnosti od različnih hitrosti. Delavnica je nadgrajena z ozaveščanjem o negativnih učinkih uporabe mobilnega aparata med vožnjo, o učinkih alkohola in drugih najpogostejših razlogih za prometne nesreče. Delavnica se zaključí z vprašanji slušateljev oz. debato, slušatelji pa imajo tudi možnost, da sami sebi napišejo pismo, kako bodo, glede na slišano, spremenili svoje vedenje na cesti.

DELAVNICE ZA PODJETJA

7 PREVENTIVNIH PROMETNIH DELAVNIC

Prometna varnost je pomembna za vse udeležence prometa, ne zgolj tiste najmlajše, zato smo svojo zgodbo delili tudi z zaposlenimi v podjetjih, kjer smo skozi 7 delavnic za zaposlene v 6 različnih podjetjih ozavestili 235 zaposlenih.

5. 10. 2018, Bayer d. o. o.

2.5. Občina: Varna in mladim prijazna

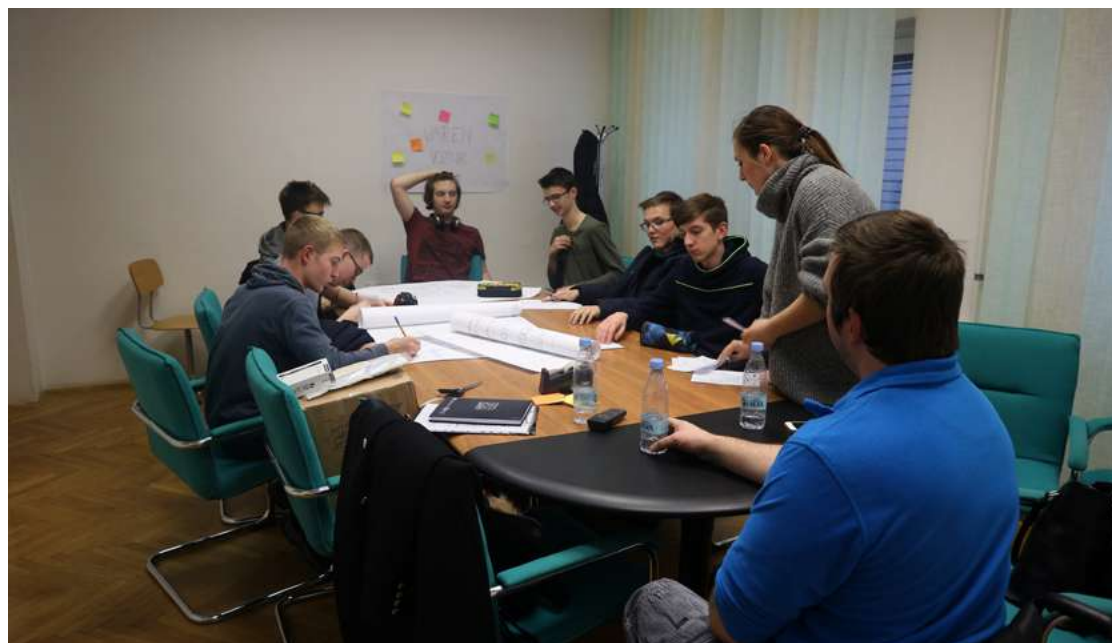
OBČINA: VARNA IN MLADIM PRIJAZNA

Celostne obravnave prometne varnosti mladostnikov se lotevamo v projektu »**Občina: Varna in mladim prijazna**«, v katerem ena generacija letnika srednje ali osnovne šole določene občine sliši zgodbo poškodovanca v prometni nesreči. Dejstvo ostaja, da so mladi ena izmed najbolj ranljivih udeležencev prometa, zato jim je potrebno nameniti več pozornosti. Sodelovanje poteka preko Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter drugih predstavnikov občin.

V letu 2018 smo projekt tradicionalno v celoti izvedli v **Mestni občini Celje**, kjer smo preventivne prometne delavnice ŠVVVNH povečini izvedli v čas **Evropskega tedna mobilnosti** med 17. in 23. septembrom 2018. S projektom smo tudi v 2018 podprli akcijo **EDWARD** (Evropski dan brez smrtnih žrtev v cestnem prometu).

CELJE, MARIBOR, PTUJ

Tudi v **Mestni občini Maribor** smo projekt »**Mestna občina Maribor: Varna in mladim prijazna**« že drugo leto zaporedoma izvedli v celoti.

2.6. Zgodbe za varnost

V sklopu projekta »Zgodbe za varnost« smo izvedli delavnice za osnovnošolce in srednješolce, predvsem z namenom zamika prve rabe alkohola in zmanjšanja škodljivega pitja.

Alkohol je sprememba življenja = Naj ti povem zgodbo

Projekt smo izvajali na dveh javnih zavodih v Mestni občini Ljubljana, Gimnaziji Moste in Srednji šoli tehniških strok Šiška, pod okriljem Urada za preprečevanje zasvojenosti ter v sodelovanju z mladinsko organizacijo Brez izgovora Slovenija, ki ima izkušnje v preventivi na področju alkohola ter vključevanja mladih (aktivistov) v aktivnosti.

Cilj projekta je bil razvoj in izvedba preventivnega programa na področju vpliva na varovalne in spodbujevalne dejavnike pred rabo alkohola med mladimi, ki potem pomaga **pri zmanjšanju tveganega in škodljivega pitja**, kamor vključujemo različne deležnike – mlade v starosti med 15 in 16 let, poškodovance/invalide, ki so to postali zaradi uporabe alkohola ter strokovnjake. Projekt je zajel kar **484 mladostnikov** in **8 aktivistov**.

Mladi na 15 javnih zavodih po Sloveniji so spoznali različne vidike nevarnosti alkohola skozi osebno zgodbo invalida, poškodovanca zaradi alkohola ali drugih psihoaktivnih snovi ter z učenjem socialnih veščin in vplivov za ustvarjanje pozitivne socialne in čustvene samopodobe med mladimi.

Alkohol je sprememba življenja = Zgodbe povedo vse

Program je bil izveden v Mestni občini Celje že drugo leto zaporedoma. Delavnice, ki so jih v obdobju med septembrom in decembrom 2018 izvajali mladi paraplegiki in aktivisti, so potekale v prostorih Srednje zdravstvene šole, Ekonomske šole Celje in Srednje šole za gostinstvo in turizem. Udeleženci delavnic so pridobili znanja s področja preventive na področju **škodljive rabe alkohola in drugih psihoaktivnih snovi** (PAS) ter znanja **škodljivih učinkov alkohola in drugih PAS na mladostnike**. Program je zajel **118 mladostnikov**, **5 aktivistov** in **2 mladinska delavca**.

Intervencija, Srednja zdravstvena šola Celje, 18.10.2018

ZMANJŠANJE TVEGANEGA IN ŠKODLJIVEGA PITJA MED MLADIMI

484 MLADOSTNIKOV

8 AKTIVISTOV

»Booster« Intervencija, Ekonomska šola Celje, 24.10.2018

Moja zgodba za tvojo varnost

Projekt »Moja zgodba za tvojo varnost« je namenjen devetošolcem v občinah Vojnik, Laško in Štore, ki preko interaktivnih preventivnih delavnic spoznavajo vpliv alkohola in drugih psihoaktivnih snovi (PAS) na zdravje in posledično na ravnanje v različnih življenjskih situacijah. Spodbuja **pozitivno in zdravo vedenja otrok in mladostnikov**, spodbuja zamik prvega poskušanja alkohola, večja njihovo družbeno odgovornost in socialno vključenost ter jih »pripravi« na **varno vključevanje v promet**, kot pešce, kolesarje, voznike. S projektom smo v letu 2018 nadaljevali z izvajanjem v 2017 zasnovanih delavnic. Na vseh osnovnih in podružničnih šolah v občinah Vojnik, Laško in v Štore smo izvedli 14 delavnic za 218 učencev 9. razredov. V Vojniku pa smo za otroke in starše devetošolcev tamkajšnje osnovne šole ter ostale predstavnike, ki so bili aktivno vključeni v omenjeni projekt, pripravili zaključno prireditev, kjer smo predstavljali namen projekta in spodbujali **pozitivno in zdravo vedenje otrok in mladostnikov, zamik prvega poskušanja alkohola**, večali njihovo družbeno odgovornost in socialno vključenost ter jih »pripravili« na **varno vključevanje v promet**, kot pešce, kolesarje, voznike.

2.7. #MislimVarno

Namen projekta #MislimVarno je bil izboljšati odnos voznikov avtomobilov do kolesarjev in motoristov, ranljivih udeležencev v prometu. Člani Zavoda VOZIM smo med obiskovalce razdelili informativno brošuro, se pogovorili o pravilih cestnega prometa predvsem z vidika avtomobilistov in predstavljali pomen ideje »za srce prostora«. Na prizoriščih kolesarskih maratonov smo imeli svojo stojnico, kjer smo promovirali akcijo in s tem ozaveščali kolesarje ter druge zbrane **o uporabi kolesarske čelade, odsevnikov za boljšo vidljivost, uporabe svetlih oblačil (vidnost) ter uporabe luči**. Z naključnimi obiskovalci pa smo se pogovarjali o pomenu pravilnega prehitovanja kolesarjev in predstavljali idejo »za srce prostora« o prehitevanju z razdaljo vsaj **1,5 m** bočno od kolesarja.

Na **5 različnih kolesarskih maratonih** širom Slovenije smo ozaveščali **8.824 kolesarjev/udeležencev** maratona in širšo javnost o ranljivosti kolesarjev v prometu in kaj lahko sami storijo za svojo varnost.

9. 6. 2018, Maraton Franja

7. 10. 2018 Istrski kolesarski maraton

11 DELAVNIC ZA 215 MOTORISTOV

2.8. (P)ostani varen motorist

S projektom (P)ostani varen motorist smo opozarjali tudi na **pomen varne vožnje med motoristi**, saj le ti ostajajo med bolj izpostavljenimi udeleženci cestnega prometa.

V sodelovanju z Zvezo moto klubov Slovenije smo skozi osebno izkušnjo poškodovanca v prometni nesreči z motorjem na **11. delavnicah** dosegli **215 motoristov**, mednje smo razdelili tudi preventivno brošuro (P)ostani varen motorist, ki smo jo distribuili med motoriste, člani moto klubov.

HEROJI FURAJOV PIŽAMAH

LOKALNI POSVETI V

4. REGIJAH

Koroška

Pomurska

Primorsko-

Notranjska

Gorenjska

2.9. Heroji furajo v pižamah

Projekt »**Heroji furajo v pižamah**« je namenjen zmanjšanju števila prometnih nesreč mladih pod vplivom alkohola. Z njim prav tako želimo **aktivirati starše mladostnikov**, da začnejo svoje najstnike voziti na in z zabav, s čimer dokazano vplivamo na verjetnost prometnih nesreč in prekomerno porabo alkohola med mladimi. Del projekta je vsakoletna vseslovenska medijska kampanja, s katero želimo o problemu osvestiti širšo javnost, vplivati pa želimo tudi na **odločevalce v lokalnih skupnostih**, da zagotovijo sistemske rešitve prevozov mladih ob potencialno nevarnih omenjenih terminih. Akcija se je in se bo osredotočala na ruralna področja, kjer je slabša dostopnost do javnega in drugega prometa v omenjenem času.

Projekt Heroji furajo v pižamah je bil v letu 2018 nagrajen s številnimi nagradami. Najpomembnejša med njimi je strokovna nagrada Evropske komisije Excellence in Road Safety Award za odlično prakso na področju izboljševanja prometne varnosti. Poleg te je prejel tudi nagrado občinstva Jacques Barrot Prize ter številne nagrade na področju oglaševanja in komunikacije – SOF gold, Diggit gold, Best of Balcannes, Prizma – posebna nagrada za kakovostno PR komuniciranje, Sempl,...

Glavne aktivnosti projekta v 2018, ki smo jih izvajali v občinah Ravne na Koroškem, Gornja Radgona, Postojna in Škofja Loka, so bile:

- **LOKALNI POSVETI**, ki so se jih udeležili predstavniki lokalne skupnosti, predstavniki občine in SPV-a, predstavniki AVP, NIJZ, policije, gasilcev, zdravstvenih ustanov, mladinskih centrov in mladi. Skupaj smo oblikovali akcijske načrte, v katerih so se prej omenjene **občine zavezale najti rešitve za varen prevoz mladih na in z večjih dogodkov** ter povečanje financiranja preventivnih aktivnosti. Izdelani akcijski načrti, s konkretnimi rešitvami, so v 2018 implementirani v občinah Idrija, Slovenske Konjice in Brežice, ki smo jih s projektom dosegli v letu 2017, ter v Ravnah na Koroškem in Gornji Radgoni, v fazi implementacije pa v občinah Postojna ter Škofja Loka, kjer aktivno izvedbo predvidevajo v 2019.

Posvet v MC Postojna, 26. 9. 2018

ODMEVNA MEDIJSKA KAMPANJA

- MEDIJSKA KAMPANJA se je prelevila v 2. fazo z novinarsko konferenco v Ljubljani 27. 11. 2018**

Dogodka so se udeležili člani Zavoda VOZIM ter ključni akterji in glavni podporniki akcije: Zavarovalnica Generali, Toyota, BDF, Luna/TBWA, Ministrstvo za zdravje, Javna agencija RS za varnost prometa in drugi. Javnosti smo predstavili Paket prve pomoči za občine, ki vsebuje vse ključne ukrepe za zmanjševanje voženj pod vplivom alkohola v občinah.

VOŽNJE

- VOŽNJE NA IN Z ZABAVE**

Naši ambasadorji prometne varnosti, invalidi v pižamah, predstavniki Zavoda VOZIM, so kot pravi heroji na vožnjah varno prepeljali domov 480 udeležencev. Mladinski delavci so ozaveščali mlade o pomenu varnega udeleževanja v prometu in izvajali alkoteste. S policijo smo se dogovorili, da so na ta večer izvajali poostren nadzor na cestah.

Ravne na Koroškem, 1. 6. 2018

Velika Polana, 28. 7. 2018

Škofja Loka, 26. 10. 2018

Medijski doseg projekta

S **251 objavami** v nacionalnih in regionalnih medijih smo dosegli bruto vrednost **590.559 EUR**. **Viralni video** za akcijo je na FB portalu Zavoda Vozim dosegel več kot **92.000 oseb** in si ga je v celoti ogledalo preko **23.000 oseb**.

2.10. Mednarodno povezovanje

Poleg mednarodnega širjenja koncepta predavanj »Še vedno vozim – vendar ne hodim« v Srbiji in BiH se v sodelovanju povezujemo z različnimi mednarodnimi organizacijami, in sicer Global Alliance of NGOs for Road Safety, YOURS – Youth for Road safety, APYN, Alcohol Policy Youth Network, European Road Safety Charter.

European Road Safety Charter

Evropska listina o varnosti v cestnem prometu, ki jo vodi Evropska komisija, je največja platforma civilne družbe na področju varnosti v cestnem prometu, ki omogoča izmenjavo informacij o projektih in deljenje primerov dobrih praks s področja prometne preventive. V letu 2018 je bil projekt Heroji furajo v pižamah prepoznan kot najboljši projekt na področju prometne varnosti v Evropski uniji in prejel prestižno strokovno nagrado Excellence in Road Safety Award. Hkrati pa nagrado občinstva za najboljši projekt Jacques Barrot Prize.

2.11. Druge aktivnosti

S sodelovanjem na različnih dogodkih smo informirali in ozaveščali javnost o naših preventivnih programih in o pomenu varnosti v prometu na splošno.

KRVODAJALSKA AKCIJA

1. 10. 2018: **Krvodajalska akcija »Darujem kri za poškodovane v prometnih nesrečah in tiste, ki kri potrebujejo«**

Pešci so ena izmed ranljivejših skupin udeležencev prometa. V mesecu oktobru je potekala nacionalna preventivna akcija »Pešec«, ki smo podprli tudi na Zavodu VOZIM s krvodajalsko akcijo »Darujem kri za poškodovane v prometnih nesrečah in tiste, ki kri potrebujejo« ob podpori drugih soustvarjalcev prometne varnosti (Splošne bolnišnice Celje, Policijske uprave Celje, Mestne občine Celje, idr.).

17. 11. 2018: **Obležitev Svetovnega dne spomina na žrtve prometnih nesreč**

V okviru Svetovnega dne spomina na žrtve prometnih nesreč smo organizirali delavnice varne vožnje za mlade voznike »V poklon življenju« z namenom, da ozavešimo nove voznike v prometu, da zmanjšamo število žrtev prometnih nesreč, nenazadnje pa tudi, da se poklonimo tistim, ki so izgubili življenje v prometni nesreči.

Rezultati in evalvacija

Evalvacija je pomemben pokazatelj uspešnosti našega dela in osnova za prihodnje delo, zato z evalvacijskimi vprašalniki sproti izvajamo evalvacijo posameznih delavnic. Evalvacijo izvajamo pri slušateljih in organizatorjih delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim« ter pri samih izvajalcih delavnic.

3.1. Eksterna analiza

Analiza evalvacijskih vprašalnikov

Naš cilj je prikazati napredek projekta na vseh nivojih tako, da na podlagi analize vidimo, kako se projekt razvija in kako se izvajajo posamezni deli izobraževanj. Tako pridobimo vpogled v mladostnikovo razmišljanje in tako sproti izboljšujemo izobraževanja. Prav tako si z analizo ustvarjamo sliko, kako razmišljajo mladostniki o odgovornem obnašanju v cestnem prometu.

Mnenja udeležencev – osnovnošolcev in srednješolcev:

»Predavanje se mi je zdelo zanimivo, saj smo lahko slišali osebno zgodbo in izkušnjo invalida ter s tem pridobili zavedanje, kako pomembna je treznost in pozornost na cesti.«

Maja, OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem

»Všeč mi je bilo, da je predavatelj zelo dobro predstavil celotno zadevo. Mislim, da nam je vsem to predavanje dalo misliti ne samo o našem ravnanju na cesti temveč tudi o tem, da se moramo zavedati kaj imamo in ceniti svoje življenje.«

Špela, I. gimnazija Celje

»Najprej me je stisnilo pri srcu, ko sem videl tako mladega človeka na invalidskem vozičku, a me je navdušil predavateljev optimizem ter veselje do življenja. Tip je car!!! :)«

Vid, Šolski center Postojna

Mnenja organizatorjev (profesorjev):

»Menim, da se učenci premalo zavedajo nevarnosti v prometu in da se doma o tem premalo pogovarjajo ali pa se sploh ne pogovarjajo. Skozi osebno izkušnjo nekoga, ki je s trajnimi posledicami preživel prometno nesrečo, slišijo, da je cesta nevarna in da je pomembno, da že zdaj upoštevajo cestnoprometne predpise, čeprav še nimajo izpitov, so pa udeleženci v prometu. Vendar pa menim, da bi takšno predavanje morali imeti vsak mesec in ne le enkrat na nekaj let. Več bi o tem govorili in več bi o tem slišali, mogoče bi se tudi zaradi tega prej začeli zavedati posledic.«

Milan Šilak, ravnatelj Osnovne šole Gorišnica

»Menim, da so tovrstna predavanja pomemben prispevek k preventivni dejavnosti v šolah. Dijaki skozi interaktivne delavnice in skozi življenjske izkušnje dobijo nov pogled na predstavljeno problematiko. Tako lahko o vsebini razmišljajo tudi iz drugačne perspektive.«

Jožica Hrovat, Šolski center Novo mesto, Srednja zdravstvena in kemijska šola

»Menim, da so zelo koristna in potrebna. Mladi razmišljajo tudi o temi, za katero morda mislijo, da se jih ne tiče, da se njim ne more nič podobnega zgoditi oz. so preokupirani z drugimi mladostniškimi vsebinami. Na predavanju pa so se primorani soočiti tudi s to tematiko in verjamem, da se jih predstavitev dotakne.«

Meta Pavletič Pieri, Osnovna šola Srečka Kosovela Sežana

Analiza eksterne evalvacije

Eksterna evalvacija je zmeraj pozitivna in vzpodbudna, prejeli pa smo tudi kar nekaj predlogov, kako nadgraditi naša predavanja. Dijaki po pohvalili osebno zgodbo in video material. Prizadevali si bomo zagotoviti čim več kvalitetnega video materiala ŠVVVNH.

3.2. Interna evalvacija

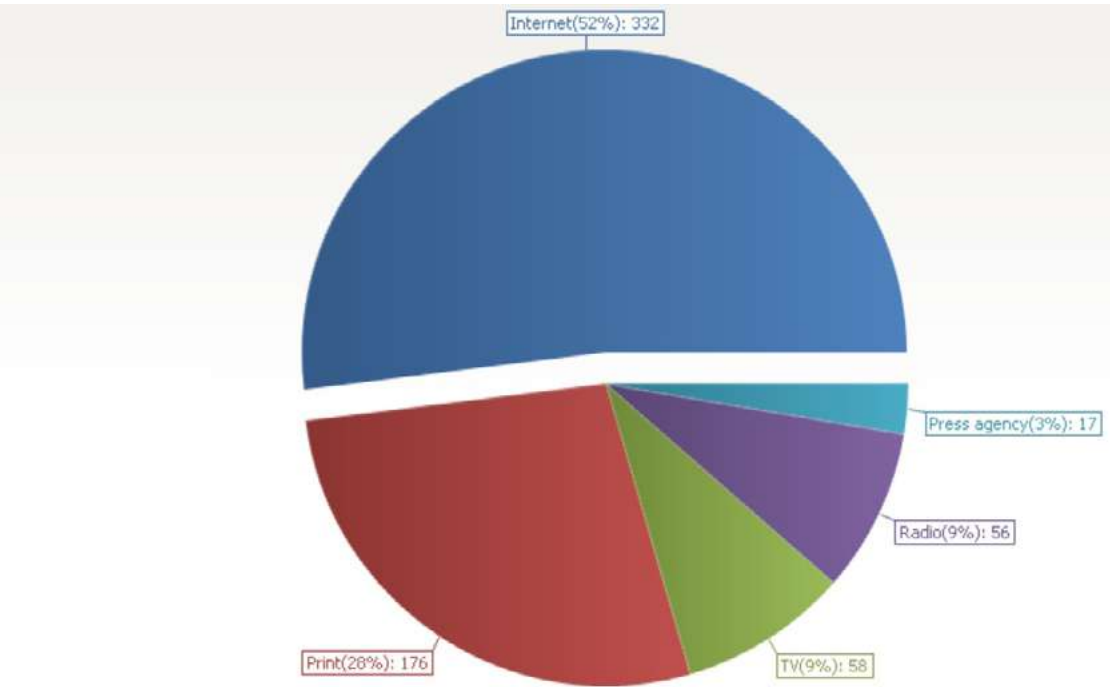
Vsak dogodek člani »Še vedno vozim – vendar ne hodim« ovrednotijo, to je tudi eden izmed načinov za izboljšanje njihovih delavnic. Evalvacije se podajo v roku dveh dni po izvedeni delavnici, evalvacija pa vsebuje osnovne informacije o številu prisotnih, kaj natančno se je dogajalo, vtisih iz predavanj, ter podajo predloge o izboljšavah in nasvetih za v bodoče. Primeri kakovostne analize so zanalazč podani iz treh popolnoma različnih ustanov – srednje šole, zavoda za usposabljanje in osnovne šole.

Medijska pokritost

Naša prizadevanja za izboljšanje prometne varnosti smo tudi v letu 2018 redno objavljali v novicah na spletnem mestu www.vozim.si, z objavami v medijih pa širimo naša prizadevanja za večjo prometno varnost skozi projekte, s katerimi ozaveščamo tudi širši krog ljudi.

4.1. Objave v medijih

V preteklem letu smo dosegli vsega skupaj 639 objav, od tega 332 spletnih objav, 176 objav v tisku, 58 objav na televiziji, 56 radijskih objav in 17 objav tiskovnih agencij. Hkrati je bilo na mreži ProPlus objavljenih 307 oglasov, ki so dosegli 404.109 oseb, bruto oglaševalska vrednost pa je znašala 247.224 €.

322 SPLETNIH
OBJAV

176 TISKANIH OBJAV

58 TV OBJAV

56 RADIJSKIH
OBJAV

17 OBJAV
TISKOVNIH AGENCIJ

Objave po tipu medija.

4.2. Mailingi

**19 RAZLIČNIH
MAILINGOV Z
DOSEGOM 38.698
OSEB**

Slušatelje in splošno javnost o našem delu obveščamo v mailingih, tako smo v letu 2018 skozi 19 različnih mailingov dosegli 38.698 oseb.

Člani Zavoda VOZIM smo v šolsko leto zakorakali z novo energijo in svežimi idejami. Korak po korak nadgrajujemo in dopolnjujemo naše delavnice, izobražujemo predavatelje ter se trudimo naše delo in pristope približati mladim.

Vso svojo energijo vlagamo v izboljšanje žalostnega stanja na naših cestah. Statistika prometnih nesreč in smrtnih žrtev na naših cestah namreč še vedno kaže, da prometne nesreče ostajajo razlog številka 1 za smrtnost med mladimi.

Z našimi delavnicami »Še vedno vozim – vendar ne hodim« želimo, skozi pripovedi osebne zgodbe naših predavateljev – poškodovancev v prometnih nesrečah, na inovativen in mladim razumljiv način približati posledice, ki jih imata hitrost in alkohol v prometu. V letošnjem šolskem letu smo izvedli že več kot 67 delavnic in ozaveštili 4.400 mladih poslušalcev.

Tudi v letu 2019 bomo nadaljevali v hitrem tempu, zato vas vabimo, da si čimprej priskrbite svoj termin. Pišite nam na organizacija@vozim.si ali nas preprosto pokličite na 070 222 261 (kontaktna oseba - Ajša Alagić). Termini se namreč hitro polnijo, zato je dobro, če si svojega zagotovite še danes.

Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« so pri mladih zelo dobro sprejete. Vsebina, ki je slišana, na mladih pusti pečat in vpliva na njihovo mišljenje. Vabljeni, da si pogledate fotografije in preberete nekaj mnenj mladih udeležencev naših delavnic:

»Zelo všeč mi je bil pristop predavanja, tudi deljenje izkušenj o katerih ni lahko govoriti in po vsem tem še vedno imeti pozitiven odnos do življenja.« (Tina, Gimnazija Lava)

»To predavanje ti da misliti in ti da nov pogled na življenje. Priporočam ga vsem svojim vrstnikom.« (Anže, Ekonomska šola Celje)

»Predavatelji imajo odličen pristop do poslušalcev in jih je bilo res dobro poslušati! Pa še veliko smo si lahko zapomnili. Hvala!« (Mojca, Šola za hortikulturo)

Prav tako smo pričeli z organizacijo delavnic v nogometnih društvih, kjer bomo v prihodnjem letu izvedli preko 60 delavnic. Več o našem projektu si lahko pogledate v prispevku na spletni strani:

<https://www.24ur.com/novice/slovenija/nogometni-spektakel-v-biljah-prinasa-prve-konkretne-rezultate.html>

S skupnimi močmi se trudimo, da varna vožnja postane vrednota. Naši predavatelji vsakodnevno uporabljajo aplikacijo Drajv Zavarovalnice Triglav in k uporabi spodbujajo tudi mlade. S pomočjo aplikacije lahko namreč analizirajo svojo vožnjo, spremljajo vozne navade in jih izboljšujejo.

Več o naših preventivnih aktivnostih si lahko ogledate na naši spletni strani <http://www.vozim.si/si/>. Tam lahko najdete tudi vse o naših drugih projektih in iniciativah, zato vabljeni k ogledu!

